

Արագամբ Կ. Բեկյան
N 46 փոստընդի
Ժ. Ղազարյան

**ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՂԵԿՎԱՐԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ**

ՀՀ Այունիքի մարզի Խտաի միջնակարգ դպրոց
11-րդ դասարան

Դատելի Լ.Մինասյան

2023-2024

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 5. Հանրակրթության նպատակները և պետական քաղաքականության սկզբունքները

1. Հանրակրթությունը նպատակադրված է յուրաքանչյուր սովորողի.
 - 1) մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և սոցիալական զարգացմանը.
 - 2) մարդկային արժանապատվության պահպանմանը.
 - 3) իր ընդունակություններին, կարողություններին և առողջությանը համապատասխան ուսումնական միջավայրում նրա հասարակական հարմարեցմանը.
 - 4) ինքնապատասխան ունակությունների ձեռքբերմանը և ինքնուրույն կյանքի նախապատրաստմանը.
 - 5) մասնագիտական կողմնորոշմանը և մասնագիտական աշխատանքային գործունեության նախապատրաստմանը.
 - 6) ընտանեկան կյանքին պատրաստվածության ապահովմանը.
 - 7) որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը.
2. Հանրակրթության մնազավառում պետությունը երաշխավորում է **հետևյալ սկզբունքներն ապահովումը.**
 - 1) հանրակրթության մարդասիրական մնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի առողջության, անհատի իրավունքների, անհատի և հասարակության համակարգի պահպանմանը, անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, մնազավառում և անհավատարմությունը.
 - 2) հանրակրթության հավասար հնարավորությունները, մատչելիությունը, շարունակականությունը, հաջողականությունը և համապատասխանությունը սովորողների զարգացման մակարդակին, առանձնահատկություններին ու պատրաստվածության աստիճանին.
 - 3) հանրակրթության մնազավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքներն ապահովումը.
 - 4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը.
 - 5) հանրակրթության որակի շարունակական բարելավումը, միջազգային չափանիշներին համապատասխանությունը, ինչպես նաև միջազգային կրթական համակարգի ինտեգրումը.
 - 6) ուսումնական հաստատությունների ինքնավարության և պետական վերահսկողության հավասարակշռումը.
 - 7) անկախ կազմակերպական-իրավական ձևեր՝ ուսումնական հաստատությունների և դրանցում սովորողներին աշխատողների իրավա-

հավասարությունը.
 8) հանրակրթական և այլ կրթական ծրագրերի փոխհամաձայնեցվածությունը: (5-րդ հոդվածը խմբ. 01.12.2014 թ. ՀՕ-200-Ն)

Հոդված 20. Սովորողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:
2. **Սովորողն իրավունք ունի՝**
 - 1) **ստանալու** հանրակրթության պետական կրթական չափորոշիչ համապատասխան կրթություն.
 - 2) ծնողի համաձայնությամբ **ընդունելու** ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.
 - 3) անվճար **օգուվելու** ուսումնական հաստատության ուսումնականության թափանցիկ.
 - 3.1) **ստանալ** կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքը թափարարելու նույն դասընթացը.
 - 4) **մասնակցելու** ներդպրոցական և արտադպրոցական միջոցառումների.
 - 5) **պաշտպանված լինելու** ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.
 - 6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով **մասնակցելու** ուսումնական հաստատության կառավարմանը.
 - 7) ազատորեն փոխելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, լրացումներ և մասնագիտացված կրթություն.
 - 8) **ազատ արտահայտելու** սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.
 - 9) **օգուվելու** օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված այլ իրավունքներից:
3. **Սովորողը պարտավոր է՝**
 - 1) **կատարել** ուսումնական հաստատության կանոնադրության և ներքին կարգապահական կանոններով սահմանված պահանջները.
 - 2) **ստանալ** հանրակրթության պետական չափորոշիչներին համապատասխան գիտելիքներ, ձեռքբերել տիրապետելի համապատասխան հմտություններ և կարողություններ, թափարարել սահմանված արժեքային համակարգի ներկայացվող պահանջները.
 - 3) **հաճախել և մասնակցել** ուսումնական պարավունքներին.
 - 4) **կատարել** օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտականություններ:

(20-րդ հոդվածը լրաց. 01.12.2014 թ. ՀՕ-200-Ն)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՎԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության: Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու գաղափարներ ու տեղեկատվություն հաղորդակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, լիարժեք կրթության և կրթական-ձանցիմանական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար:

Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին: (15.11.2003 թ. խմբագրությամբ.)

Հոդված 20 . Երեխայի հանգստի իրավունքը (կրճատումով)

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերի և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

Հոդված 21. Միավորումներին անդամակցելու երեխայի ավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի քաղաքացիների միավորումներին, այդ թվում՝ հասարակական, մանկապատանեկան կազմակերպություններին և անդամակցելու, խաղաղ հավաքներին մասնակցելու իրավունք:

Հողված 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ մնակարանի անձեռնմխելիության իրավունքներ չի ունենում:

Ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ստիպողականությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումը և դաստիարակությունը իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի ու արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում ՀՀ օրենսդրության մասնահամավաճկարգով:

Հողված 24. Ծնողական խնամքից զրկված երեխայի իրավունքների պաշտպանությունը (կրճատումով)

Առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխան ունի պետության և նրա համապատասխան մարմինների կողմից պաշտպանության, խնամքի, դաստիարակության և օգնության իրավունք: Պետությունն ու նրա համապատասխան մարմիններն ապահովում են նման երեխաների խնամքը և դաստիարակությունը՝ որդեգրման, խնամակալություն կամ հոգաբարձություն սահմանելու և խնամատարը նուստանիքում տեղավորելու, իսկ դրան հնարի նություն դեպքում՝

համապատասխան մանկատներում տեղավորելու միջոցով: (16. 03. 2004 թ. խմբագրությամբ)

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայաստանի Հանրապետության պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (կրճատումներով)

76. Գասարանի ղեկավարը (տարրական դպրոցում՝ դասվար)

1) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս մանկավարժական աշխատողների հետ.

2) նպաստում է հանրակրթական դպրոցի և ընտանիքի մանկավարժական միասնական պահանջների ապահովմանը սովորողների նկատմամբ.

3) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն.

4) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, հանրակրթական դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն.

5) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ.

6) հանրակրթական դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին կարգապահական տույժի ներկայացնելու հարցը.

7) արգելում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել, ինչպես նաև խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:

127. Հանրակրթական դպրոցում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ կանոնադրությամբ:

128. Սովորողն իրավունքները և պարտականությունները սահմանվում են օրենքով:

129. Հանրակրթական դպրոցն ապահովում է կրթական ծրագրի կատարման անվտանգ և ապահով պայմաններ, մնականոնաշխատանքային տեժիմ, մշակական օգնություն և սպասարկում,

130. ինչպես նաև սովորողների

ֆիզիկական զարգացման ու առողջության ամրապնդման համար անհրաժեշտ պայմաններ, ձևավորում է անձնական հիգիենայի և առողջ ապրելակերպի հմտություններ:

130. Յուրաքանչյուր սովորող տարին առնվազն մեկ անգամ անցնում է մշակական (պրոֆիլակտիկ) հետազոտություն, որն իրականացվում է հանրակրթական դպրոցի մշակական սպասարկման ծառայության կողմից, իսկ դրան հինարհմություն դեպքում՝ տարածքային սպասարկման առողջապահական կազմակերպության կողմից՝ պետական մյուջեի միջոցների հաշվին:

131. Հանրակրթական դպրոցում կարգապահությունն ապահովվում է օրենքով, կանոնադրության մեջ ներքին կարգապահական կանոններով սահմանված կարգով:

132. Հանրակրթական դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքերում օրենքով և կանոնադրությամբ սահմանված կարգով միջին և ևս վազդպրոցների սովորողներին կատմամբ կիրառվում են կարգապահական տույժերը:

133. Սովորողների համար հիմնադրի, նախարարության, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հանրակրթական դպրոցի, ինչպես նաև սոցիալական գործընկերների, կազմակերպությունների, անհատների կողմից կարող են սահմանվել մարոյական և նյութական խրախուսման ձևեր՝ շնորհակալագիր, գովասանագիր, դրամական խրախուսում կամ կանոնադրությամբ սահմանված այլ ձևեր:

136. Սովորողի կյանքի անվտանգության ապահովման կամ առողջության պահպանման պարտականությունը ոչ պատշաճ կատարելն կամ չկատարելը, եթե դրա հետևանքով երեխայի առողջությանն անգզուշոթյամբ պատճառվել է միջին ծանրության վնաս այն անձի կողմից, ում վրա դրված են աղպարտականությունները, ըստ ծառայության, կրում են պատասխանատվություն օրենքով սահմանված կարգով:

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՔԱՂՎԱԾՔՆԵՐ ՀՀ «ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ԵՎ ☐		
«ԵՐԵՎԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՆԵՐԻՑ ☐	կազմի էջ	2
ՔԱՂՎԱԾՔ «ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ»-ԻՑ ☐	1
ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ☐	2-3
ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ☐	4-5
ՈՒՍՈՒՄՆԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆ-ԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ☐	6-9
ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ☐	10-12
ԱՇԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ☐	
ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ, ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ ☐	13
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԳՊՐՈՑԱԿԱՆ ☐	
ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՐՁԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ ☐	14
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ ☐	14-15
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՂ, ՍՈՑԻԱԼԱՊԵՍ ☐	
ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԱՇԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԵՏ ☐	16
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ☐	17
ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐԸ ☐	18
ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ, ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ☐	19
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԾՆՈՂԽՈՐՀՐԴԻ ՀԵՏ ☐	20
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ԱՎԱՐՏԻՆ ☐	3
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԳԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ☐	կազմի էջ	
ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ☐	կազմի էջ	4

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. **ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ** (դասարանի ընդհանուր մտութագիրը) Դասարանը բաղկացած է 11 աշակերտից՝ 5 աղջիկ, 6 տղա:

Կարգապահ դասարան է, աշակերտները կոնֆլիկտային չեն, համերաշխ են, օգնում են միմյանց, լավ սովորող աշակերտները աջակցում են ուսման մեջ հետ մնացողներին: Աշակերտները ակտիվ մասնակցում են

դպրոցական և համայնքային տարբեր միջոցառումների: Աշակերտների մեծ մասը պարտաճանաչ ներկայանում են դասերի, հաճախակի և շատ արագակայություններ ունեցող աշակերտը Յուրիկ Սարգսյանն է:

Ուսման մակարդակը բավարար է, հիմնականում ունակ աշակերտներ են, անցած տարի դասարանում եղել է մեկ հարվածային, իսկ բացասական գնահատական ունեցել է միայն առաջին կիսամյակում մի քանի աշակերտ

ֆիզիկա առարկայից: Աշակերտների մի մասը ունեն մասնագիտական կողմնորոշում:

2. ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՆԱԽԱՏԵՄՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

2022-2023 ուստարվա ընթացքում նախատեսվել է կազմակերպել մի շարք թեմատիկ միջոցառումներ, աշակերտները հանդես կգան տարբեր թեմատիկ զեկույցներով, որոնք կունենան դաստիարակչական նպատակներ:

Աշակերտները մասնակից կլինեն դպրոցում կազմակերպվող բոլոր միջոցառումներին, համադպրոցական Օլիմպիադաների, մարզական խաղերի, անցանց մրցույթների հասարակական ու համայնքային

աշխատանքների: Նախատեսվում է սովորողների դաստիարակության գործում սերտ կապ ապահովել ընտանիքի, ծնողների հետ, գործել միասնական լավագույն արդյունքի հասնելու համար:

Անհատական աշխատանքների միջոցով նպաստելուսման մեջ թերացող

Աշակերտների առաջադիմության բարձրացմանը: Անցկացնել դասալսումներ, ծնողական

ժողովներ: Աշակերտների մոտ ձևավորել բազմաբնույթ կարողություններ

(կարգապահություն, մաքրություն, անձնական հիգիենայի, համագործակցություն,

փոխօգնություն):

3. ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 **Հոգևոր դաստիարակություն** Աշակերտների բարոյական դաստիարակությունն ու հոգևոր աշխարհի

զարգացումն ապահովելու համար անհրաժեշտ է նրանց որոշակի պատկերացումներ տալ մարդկային տարբեր գործունեությունների, ազգային մշակույթի, ժողովրդական արժեքների, տարբեր ծիսակատարությունների,

տոների ու հանդիսությունների մասին: Դա կարելի է իրականացնել զրույցի, զրբերի, ֆիլմերի,

ներկայացումների քննարկումների, թեմատիկ հարց ու պատասխանների երեկոների, էքսկուրսիաների և այլ միջոցներով:

3.2 Գեղագիտական դաստիարակություն Արվեստի բոլոր տեսակները իրենց խորը կնիքն են դնում մարդու

անհատականության և հոգևոր արժեքների ձևավորման վրա: Արվեստը գեղագիտական դաստիարակությամբ մեծագույն աղբյուր է: Այն արդարացիորեն անվանում են «զգայելու գիտություն», որն ի գործ է

սովորեցնել զգալ, շարժել մարդու զգայական աշխարհը: Սակայն սա պիտի չլինի ինքնանպատակ, այլ կրթելու, դաստիարակելու միտում ունենա:

Աշակերտների մեջ ձևավորել գեղագիտություն և ճաշակ: Սովորեցնել նրանց

գնահատել արվեստը: Այցելել պատկերասրահներ, մշակութային կոթողներ:

3.3 Ռազմա-հայրենասիրական դաստիարակություն Արվեստի ստեղծագործությունների հայրենասիրական:

բովանդակությունը կարելի է լավագույնս օգտագործել այս նպատակի իրականացման համար: Սրա դերն ու նշանակությունը հատկապես մեծ են մեր օրերում: Մեր երիտասարդ, անցումային շրջանում

գտնվող հանրապետության համար այս խրնդիրն առաջնային է, որովհետև ուղղակիորեն ազգային անվտանգության կարևորություն ունի:

3.4. Ֆիզիկական դաստիարակություն Հոգևոր դաստիարակության վրա ազդեցություն ունի նաև

ֆիզիկական դաստիարակությունը: Դասապրոցեսին պետք է ցուցաբերել ակտիվություն :

Բացատրել և պահանջել, որ աշակերտները հետևեն իրենց ֆիզպատրաստությանը

3.5 Աշխատանքային դաստիարակություն Մարդու աշխատանքային գործունեությունն ուղղված է:

իրականության վերակերտմանը, կատարելագործմանը: Ստեղծագործական աշխատանքից ստացած բերկրանքը մարդուն պարզևում է հոգեկան բավարարվածության: Աշակերտների մեջ պետք է սերմանենք

ոչ միայն սեր ախատանքի նկատմամբ, այլև նարանք պիտի գիտակցեն, որ աշխատանքն է կյանքի ամուր սյուններից մեկը:

3.6 Բնապահպանական դաստիարակություն Միայն բնության գեղեցկությունն ու կարևորությունը

գիտակցող մարդը կարող է հոգատար վերաբերմունք ցուցաբերել բնության նկատմամբ: Ուստի երեխաների մեջ պետք է սերմանել հարգանք և պատասխանատվություն բնության հանդեպ, որպեսզի

նրանք ոչ միայն զմայլվեն, հիանան գեղեցիկ ծառ ու ծաղկով, սար ու դաշտով, այլև մտածեն բնության պահպանության և խնամքի գործում իրենց սեփական ներդրման մասին

4.ԴՊՐՈՑ-ԸՆՏԱՆԻՔ ԿԱՊԸ ամուր պահելու համար նախատեսվել է հաճախակի կազմակերպել

ծնողական ժողովներ, անհատական աշխատանքներ տանել դժվար դաստիարակվող աշակերտների

ծնողների հետ: Ծնողներին ընդգրկել դպրոցում կատարվող հասարակական, ուսումնական տարբեր աշխատանքների մեջ:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԳԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների լավանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
1-2	<p>Աշխատանքային պլանի կազմում:</p> <p>Դասարանի ակտիվի ընտրություն:</p> <p>Դասարանական անկյան ձևավորում:</p> <p>Հերթապահության կազմում:</p> <p>Դասագրքերով ապահովվածության վիճակի ստուգում:</p> <p>Դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնները:</p> <p>Դասարանի սանիտարական վիճակի պահպանում:</p>	4-8սեպ.	
3-4	<p>Աշխատանք դժվար դաստիարակվող աշակերտների հետ</p> <p>Օնոդական ժողովի անցկացում:</p> <p>Օնոդական խորհրդի ձևավորում:</p> <p>Անկախության անգնահատելի դերն ինձ համար:Ապրիլյան, 44 օրյա պատերազմների անջնջելի ու ցավոտ էջերի վերլուծություն:</p> <p>Դասարանական անկյան թարմացում:</p> <p>Համակգործակցություն պարապող ուսուցիչների հետ</p>	11-15սեպ. 18-22սեպ.	
5-6	<p>Զրույց նվիրված ուսուցչի տոնին:</p> <p>Համագործակցել դասավանդող ուսուցիչների հետ</p> <p>Աշխատանքներ ուսման մեջ թերացող աշակերտների հետ:</p> <p><<Քանի լեզու գիտես այնքան մարդ ես >> թեմայով զրույց:</p> <p>Ջևալորել բազմակարծություն և աշխարհահայացք</p> <p>Ստուգել աշակերտների սանիտարահիգենիկ վիճակը:</p>	25-29սեպ. 02-06հոկ	
7-8	<p><< Բնական պաշարներ >> թեմայով քննարկումը կձևավորի գիտելիքներ արդյունաբերության տարբեր ոլորտների վերաբերյալ:</p> <p>Անհատական աշխատանքներ խնդրահարույց աշակերտների հետ</p> <p>Աշխատանք տանել հաճախակի ուշացող և բացակայող աշակերտների հետ</p> <p>Արտակարգ իրավիճակների ժամանակ համատասխան գործողություններ:</p>	9-13հոկ 16-20հոկ.	
9-10	<p><< Ինչպես վարվել աղբի հետ >> օգնել սովորողներին գիտակցելու աղբի և թափոնների վնասակար ազդեցությանը բնության և մարդու առողջության վրա:</p> <p>Համագործակցել դասավանդող ուսուցիչների հետ:</p> <p><<Ինչպե՞ս զգուշանալ խաբեությունից>> :</p> <p>Համագործակցություն ծնողներին հետ</p>	30-3նոյ 6-10 նոյ.	

ՈՒՍՈՒՄՆԱԳԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների լավանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
11-12	< Կարող եմ օգտակար լինել >> թեման հնարավորություն կտա աշակերտների մոտ ձևավորել բարին և դրական հատկանիշները:	13-17 նոյ.	
	Համագործակցել դասավանդող ուսուցիչների հետ:	20-24 նոյ.	
	<< Ազգային և միջազգային տոներ>> նպատակն է հստակեցնել ազգային տոների առանձնահատկությունները և ազդեցությունները:		
13-14	Աշխատանք ուսման մեջ թերացող աշակերտների հետ	27-1 դեկ.	
	Խտրականության ենթարկված մարդու վիճակ: Ինչ ես զգում, երբ արհամարհված ես:	4-8 դեկ.	
15	Հրավիրել ծնողական ժողով: Առաջին կիսամյակի ամփոփում	11-15 դեկ. 18-22 դեկ.	
1	Հանդուրժող վարքի սկզբունքները Վերհանել հանդուրժող մարդուն բնորոշ առանձնահատկությունները: Ձևավորել հանդուրժող վերաբերմունք:	8-12 հուն.	
2	<< Պետք է արդյոք, խնայել >> խթանելով աշակերտների ստեղծագործական մտածողությունը ձևավորել բնության և բնական պաշարների հանդեպ խնայող վերաբերմունք	15-19 հուն.	
3	ա/Հայրենի՝ք,ես զարկն եմ քո բազկի: Հայոց բանակը 30 տարեկան է: Բ/Պատասպարման և տարհանման գործնական աշխատանքներ:	22-26 հուն.	
4	<< Պետական խորհրդանիշներ>> թեմայով զրույց:Նպատակն է աշակերտներին ներկայացնել ծագման և ձևավորման ուղին:	29-2 փետ.	
5	<< Կրողանու՞մ եմ արդյոք սիրելի>>:	5-9 փետր	
6	Եկեղեցական տոներ: Տեառնընդառաջ տոնի խորհուրդը<< Եկեղեցին և ազգը >> քննարկման միջոցով աշակերտների մոտ կհիմնավորեք եկեղեցու դերը հայ իրականության և հայ ժողովրդի կյանքում:	12-16 փետ	
7	Նշել Հովհաննես Թումանյանի ծննդյան և գիրք վնվիրելու օրը:	19-23 փետ	
8	Հանդուրժող վարքի սկզբունքները Վերհանել հանդուրժող մարդուն բնորոշ առանձնահատկությունները: Ձևավորել հանդուրժող վերաբերմունք:	26-1 մարտ	
9	Գարնանամուտ: Նշել «Մայրության և գեղեցկության տոնը» Ինչ եմ ես կարդում:Արդյոք ես կարդում եմ : Հայ գրականության ու արտասահմանյան գրականության տարբերությունը:	4-8 մարտ	
10	Ինչ մասնագիտություն ես կրնարեմ ապագայում: Մասնագիտական կողմնորոշումն ամենակարևորն է այս պահին:	11-15 մարտ	
11	<< Լրատվամիջոցներ և կերպարներ >> թեմայի միջոցով լուսաբանել արդի ժամանակաշրջանում լրատվամիջոցների դերը:	18-22 մարտ	
12	<< Դժվարություններ, որոնց բախվում եմ >> թեմայով զրույց:	1-5 ապրիլ	
13	<< Մարդիկ, որոնց շնորհիվ մենք ապրում ենք>> :	8-12 ապրիլ	
14	<< Նախապաշարումների ուսույան >> ներկայացնել թե ինչպես է զգում նախապաշարումների և կարծրատիպերի գոհ դարձած մարդը: Իրավիճակը հաղթահարելու ուղիներ որոնել:	15-19 ապրիլ	
15	<< Հայոց Մեծ եղեռն >> աշակերտներին ներկայացնել թուրքերի կատարած ռմբակոծությունը : Նրանց մոտ սերմանել	22-26	

	հայրենասիրություն:	ապրիլ	
16	Զրույց՝ «Մարդիկ առանց որոնց ես միայնակ եմ >>թեմայով:	29-3 մայիս	
17	«Բնական աղետների և անվտանգության կանոնները պահպանելու կարողություն»:	6-10 մայիս	
18	«Ազգային զարթոնք» ներկայացնել հայերի մասնակցությունը մի շարք մարտական գործողություններին: Նպատակն է աշակերտների մոտ ձևավորել ազգային գիտակցության արժեհամակարգ:	13-17 մայիս	
19	Ամփոփիչ դաս: Ինչ տվեց ինձ այս ուսումնական տարին:	20-24 մայիս	

**ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ**

Համար	Նախասիրական, առարկայական խմբակներ	Գեղարվեստական-երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				
34				

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. «Ուսումնական հաստատության դասարանի ղեկավարի աշխատանքային տարեկան ծրագիր» մատյանը նախատեսված է դասարանի ղեկավարի (այսուհետ՝ դասղեկ) կողմից դասարանի հետազոտման հիմնական գործունեության նպատակադրված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղեցիկները գիտամանկավարժական տե-սանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Գ-ասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիր կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- Պատասխանատվության խնդիրների ճշգրտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման գույակակցվածությունը ու ուսումնառատիա-րակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- Պատասխանատվության ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- Ընդհանուր դասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնառատիա-րակչական աշ-խատանքների ներդաշնակ կապը,

Աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհա-տական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների ի-րատեսությունը,

Երեխաների պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ու ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

«Գ-ասարանի ղեկավարի աշխատանքային տարեկան ծրագիր» մատյանը համարվում է համա-դպրոցական ուսումնառատիա-րակչական աշխատանքային տարեկան ծրագրի (պլանի) թաղ-սային մասը:

10, 11 և 12-րդ էջերի «ստացավ» և « հանձնեց» սյուների միջև համառոտագրել ստացված և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները՝ գերազանց - Գ, լավ - Լ, մավա-րար - Բ, անմխիթար - Ա:

Գ-ասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:

3. Գ-աստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է լինեն անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շր-ջապատը և այլն:

4. Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգե-լու դաստիարակչական գործընթացը, որը բույլ կտատեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

5. Պլան-ծրագրի

թաղանթների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը բույլ կտատեսանելու աշակերտների մտավոր կարողու-թյունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրա-կան դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

6. Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հի-ման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարա-նի ուսումնառության աստիճանի I-IV, V-IX, X-XII ավարտելը:

7. Ուսումնական հաստատության ներքին արտաքին գնահատումների ժամանակ դասարանի ղեկավարի «Պլան-ծրագրի» գրքույկը կնպաստի դաստիարակչական աշխատանքների մասին առավել արդյունավետ եզրահանգումներ անելուն:

© Ձեռավորվել եւ կազմվել է «Վիամիր Գրատուն» ՍՊԸ-ի
ուսումնական հետազոտությունների կենտրոնում
© Կազմող՝ Վիկտոր Միրումյան

Տպագրվել է «Վիամիր Գրատուն» ՍՊԸ-ի տպարանում
Տպաքանակը՝ 1000 օրինակ